

BIULETYN

RADY DZIELNICY III MIASTA KRAKOWA

PRĄDNIK CZERWONY / OLSZA / RAKOWICE / WIECZYSTA / WIŚNIOWA / UGOREK / AKACJOWA / REDUTA

NR 2/2023 – LATO

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

ISSN 1509-1708

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

Zielone szkoły
str. 7

Rada w pracy oraz pomysły do
Budżetu Obywatelskiego
str. 8-9

Święto Dzielnicy III
Prądnik Czerwony
str. 14-16

Piątkowe popołudnie 2 czerwca 2023 r., róg ulic Młyńskiej i Bohaterów Wietnamu. Protest mieszkańców przeciwko planom nadmiernej wycinki drzew przy okazji budowy tramwaju Meissnera-Mistrzejowice. Fot. Mateusz Drożdż

Polub naszą stronę oraz oficjalny profil Dzielnicy III Prądnik Czerwony i bądź zawsze na bieżąco.

www.dzielnica3.krakow.pl /

@Rada i Zarząd Dzielnicy III Prądnik Czerwony

Protest mieszkańców w sprawie nadmiernej wycinki drzew pod budowę tramwaju „KST IV Meissnera-Mistrzejowice”

Mieszkańcy naszej Dzielnicy protestują w sprawie nadmiernej wycinki drzew pod budowę tramwaju Meissnera-Mistrzejowice. Oczywiście można było przewidzieć, że drzewa w pasie drogowym, czy w miejscu przebiegu linii tramwajowej znikną, ale absolutnym zaskoczeniem jest niczym nieuzasadnione usuwanie drzew poza obrębem inwestycji, takich jak drzewa przy ul. Pilotów, Młyńskiej Bocznej, przy szkole muzycznej, czy przy ul. Strzelców.

Zdajemy sobie sprawę, że sporo drzew zostało zakwalifikowanych do przesadzenia, ale nie zmienia to faktu, że jeszcze sporo kolejnych młodych zdrowych drzew można uratować. Jako Rada Dzielnicy wielokrotnie interweniowaliśmy w sprawie ograniczenia wycinki zieleni – przez ostatnie 2,5 roku podjęliśmy w tej sprawie 17 uchwał Rady i 1 uchwałę Zarządu! – i wydawało się, że wszystko jest na dobrej drodze. Większość ekranów akustycznych, które też spotkały się ze sprzeciwem mieszkańców, została usunięta z projektu, a wycinka drzew miała być ograniczona. Niestety, ilość drzew, która została zakwalifikowana do wycięcia, jest nadal nieakceptowalna.

Mieszkańcy w trakcie sesji Rady Miasta Krakowa w środę 31 maja 2023 r. Fot. Piotr Moskała

W efekcie działań protestacyjnych 31 maja odbyła się sesja Rada Miasta Krakowa, na której jednym z punktów obrad była trwająca prawie pięć godzin informacja Prezydenta Miasta Krakowa oraz trwająca po niej dyskusja dotycząca budowy tramwaju Meissnera-Mistrzejowice. Na sesji była obecna również prawie 100-osobowa grupa mieszkańców, którzy w ten sposób chcieli zaprotestować przeciwko nadmiernej wycince. Wg zapewnień Prezydenta miał być wznowiony dialog na linii Urząd – mieszkańcy, a w radach budowy mają być uwzględnieni również przedstawiciele mieszkańców.

Protest mieszkańców przy ul. Młyńskiej. Fot. Mateusz Drożdż

I faktycznie zostały zaplanowane spotkania on-line. Od 12 do 19 czerwca, w podziale na 5 etapów: dla rejonu od ronda Młyńskiego do ronda Barei, dla rejonu ul. Meissnera po stronie numerów parzystych, dla rejonu ul. Meissnera po stronie numerów nieparzystych, dla rejonu od ronda Barei do ul. Dobrego Pasterza oraz dla rejonu od ul. Dobrego Pasterza do pętli w Mistrzejowicach. Niestety, mieszkańcy opuszczali spotkania raczej rozczarowani niż pełni nadziei na zmiany.

Co dalej? Zobaczmy. Zgodnie z obietnicą Wiceprezydenta Andrzeja Kuliga zostało zorganizowane spotkanie podsumowujące w terenie. Wiemy też, że uda się ocalić

Spotkanie mieszkańców z projektantami w terenie po serii spotkań on-line. Fot. Mateusz Drożdż

kilkadziesiąt drzew, ale cóż to jest w porównaniu do planowanych do wycięcia 1 059 sztuk.

Jesteśmy za budową tramwaju, wielu mieszkańców czeka na tę inwestycję od lat, ale budowa musi się odbyć bezwzględnie z poszanowaniem środowiska, zieleni oraz stanowiska mieszkańców.

Piotr Moskała
Przewodniczący Rady i Zarządu
Dzielnicy III Prądnik Czerwony

fot. archiwum własne

Szanowni Mieszkańcy,

Wszystkich nas zaskoczyła informacja o skali wycinki drzew przy okazji budowy linii tramwajowej Meissnera-Mistrzejowice. Wcześniej nasza Rada na bieżąco reagowała na propozycje rozwiązań projektowych, dzięki czemu, idąc za Państwa sugestiami, udało nam się ograniczyć liczbę ekranów akustycznych, czy przeprowadzić dłuższy kawałek trasy tramwajowej w tunelu. Nie wszystkie postulaty udało się przeforsować, jednak o skalę planowanej wycinki drzew nikt naszej Rady nie pytał.

Dziękuję, że włączyliście się Państwo licznie w protesty i spotkania, które – mam nadzieję – doprowadzą do uratowania większej ilości drzew. Drzewa w mieście, w czasie gdy świat przeżywa niekorzystne zmiany klimatyczne, są niezmiernie ważne dla naszego ekosystemu.

Cieszę się, że wspólne protesty – bo też w działania włączyła się część radnych naszej Dzielnicy – wsparli także radni miejscy, koledzy samorządowcy z innych dzielnic, a także postowie i organizacje pozarządowe. Nasz wspólnie brzmiący głos usłyszeli władarze naszego miasta i mam nadzieję, że uszanują nasze zdanie i naszą przyrodę, mogąc – jako przedstawiciele inwestora – zażądać od projektantów uwzględnienia naszych wspólnych postulatów.

Praca Rady Dzielnicy, to nie tylko walka o zieleń. W najnowszym numerze „Biuletynu” znajdziecie Państwo także informacje o naszych innych działaniach oraz o wydarzeniach w Dzielnicy III. Zapraszając do lektury, przypominam, że jesteśmy też do Państwa dyspozycji w kwestiach bieżących interwencji. Zachęcam też do śledzenia naszej strony internetowej: www.dzielnica3.krakow.pl oraz naszego profilu na Facebooku, gdzie publikujemy bieżące informacje.

Piotr Moskała
Przewodniczący Rady i Zarządu
Dzielnicy III Prądnik Czerwony
facebook.com/Piotr.Moskala.Krakow

Redakcja „Biuletynu Rady Dzielnicy III Miasta Krakowa”:

Redaktor Naczelny: **Piotr Moskała**, Redaktor wydania: **Mateusz Drożdż**

Sekretarz redakcji i redaktor techniczny: **Dominik Słapiński**

Członkowie redakcji: **Paweł Wójcik** wraz z Komisją Promocji, Informacji i Łączności z Mieszkańcami.

Projekt: **Marcin Smolski**

Wydawca/Redacja: **Rada Dzielnicy III Prądnik Czerwony, ul. Naczelna 12, 31-421 Kraków**

Skład, łamanie i druk: Wydawnictwo-Drukarnia Ekodruk s. c. M. Grodecka, T. Grodecki, ul. Wielicka 250, 30-663 Kraków

Teksty w wersji elektronicznej możecie Państwo składać osobiście na nośnikach w siedzibie Rady Dzielnicy III, wysyłać na adres Rady: ul. Naczelna 12, 31-421 Kraków lub wysyłać pocztą elektroniczną na adres: rada@dzielnica3.krakow.pl.

Redakcja zastrzega sobie prawo do edycji nadesłanych materiałów, zmiany tytułów i dokonywania skrótów. Przesłanych lub dostarczonych materiałów Redakcja nie zwraca. Radni Dzielnicy III publikują w „Biuletynie” nieodpłatnie i taką samą formę Redakcja „Biuletynu” może zaproponować innym autorom artykułów lub zdjęć. **„Biuletyn” jest gazetą bezpłatną.**

Miejsce i data wydania: Kraków, czerwiec 2023. Nakład: 4000 egzemplarzy, ISSN: 1509-1708

BIURO RADY DZIELNICY III PRĄDNIK CZERWONY

Zaprasza w porach przyjęć w poniedziałki, wtorki, środy i piątki w godz. 10.00 – 13.00
telefon i faks: 12 412 49 13, e-mail: rada@dzielnica3.krakow.pl, www.dzielnica3.krakow.pl

Rada Dzielnicy III Prądnik Czerwony zaprasza do śledzenia swojej strony internetowej: www.dzielnica3.krakow.pl,
gdzie ogłaszane są na bieżąco różne informacje dotyczące Dzielnicy,
a także porządki obrad sesji, projekty uchwał i archiwalne numery „Biuletynu”.

Darmowe dyżury prawne dla Mieszkańców Dzielnicy III

Rada Dzielnicy III Prądnik Czerwony zaprasza zainteresowanych Mieszkańców na darmowe dyżury prawne, które są prowadzone przez cztery kancelarie prawne współpracujące z naszą Radą. Są to:

Kancelaria Radcy Prawnego Agnieszka Rembiesa
ul. Skawińska 22/5, 31-066 Kraków, tel.: 12 633 19 86, 501 189 800, e-mail: kancelaria@rembiesa.pl

Kancelaria Markiewicz & Kowacka adwokaci i radcowie prawni
os. Bohaterów Września 76/1 31-621 Krakow, tel. 518 254 245, e-mail: kancelariakowacka@gmail.com

Kancelaria Radcy Prawnego Małgorzata Stachnik
ul. Pilotów 21/1, 31-462 Kraków, tel. 12 307 60 50, e-mail: biuro@malgorzastachnik.pl

Kancelaria Adwokacka Dominik Marchewka
ul. Słoneckiego 4/24, 31-417 Kraków, tel. 530834077, e-mail: adwokatmarchewwka@gmail.com

Aby umówić się na bezpłatną poradę prawną, należy skontaktować się z wybraną przez Państwa kancelarią prawną i umówić się na wizytę, powołując się na umówioną usługę:

„darmowy dyżur prawny dla Mieszkańców Dzielnicy III Prądnik Czerwony”.

Do momentu przywrócenia możliwości prowadzenia spotkań w siedzibie Rady Dzielnicy III przy ul. Naczelnej 12, wszystkie spotkania z prawnikami w ramach darmowych dyżurów prawnych będą odbywać się w siedzibach wybranych przez Państwa kancelarii prawnych.

Zapraszamy!

www.dzielnica3.krakow.pl / **Kraków, ul. Naczelna 12, 31-421 Kraków, tel.: 12 412 49 13** / rada@dzielnica3.krakow.pl

Szukamy wspomnień z Olszy II

Powstaje książka poświęcona Olszy II. Na razie jej twórcy zbierają materiały archiwalne, zdjęcia oraz wspomnienia mieszkańców, w pierwszym etapie skupiając się na kontakcie z osobami pamiętającymi początki tego osiedla.

Jeśli pamiętają Państwo, Państwa Rodzice, Rodzina lub sąsiedzi początki osiedla Olsza II i zechcecie podzielić się wspomnieniami, to autorzy książki chętnie skorzystają z Państwa uprzejmości.

Autorzy chcieliby usłyszeć np. o tym, jak wyglądało kiedyś to osiedle? Od kiedy Państwo tam mieszkacie? Skąd pochodzili sąsiedzi? Gdzie pracowali? Gdzie robiło się zakupy? Gdzie dzieci chodziły do szkół czy przedszkoli? Czy na Olszy były jakieś punkty gastronomiczne, co tam można było zjeść? Gdzie bawiły się dzieci? Jak wyglądało życie sąsiedz-

kie? Czy zapraszali się nawzajem do mieszkań? Jak dorośli spędzali czas po pracy? Czy były jakieś czyny społeczne? Na czym one polegały? Kto je organizował? Czy wielu sąsiadów miało samochody? Czy były jakieś niecodzienne wydarzenia godne zapamiętania? Może imprezy na lotnisku? Wizyty papieskie? Wypadki drogowe? Pożary? Wydarzenia stanu wojennego? Strajki w latach osiemdziesiątych? Czy były jakieś charakterystyczne zwyczaje, czy zwyczajowe nazwy używane na Olszy II? Czy były jakieś bloki bardziej „reprezentacyjne”, „lepsze”, czy „gorsze”? Czy Państwo lub sąsiedzi mieli jakieś zwierzęta w mieszkaniu? Czy mieszkali tu także osoby innej narodowości? Cudzoziemcy, studenci z zagranicy, Romowie? Czy znacie Państwo swoich obecnych sąsiadów? Jak zmieniło się życie na osiedlu? Itp.

Jeśli będziecie się chcieli umówić na nagrywany wywiad o Państwa wspomnieniach o dawnej Olszy II widzianej Państwa oczami, proszę o kontakt mailowy: mateusz.drozd@onet.pl, telefoniczny: 605 44 88 01 lub za pośrednictwem Rady Dzielnicy III: 12 412 49 13 w godzinach pracy biura.

Mateusz Drożdż
Członek Zarządu
Dzielnicy III Prądnik Czerwony

Napis na bloku na Olszy II. Fot. Mateusz Drożdż

Biały, Czerwony – szczególny. Prądniczanki przez wieki

Marzec w naszym mieście obchodzono jako Miesiąc Krakowianek. Zainicjowana przez Urząd Miasta Krakowa akcja miała podkreślić wyjątkową rolę kobiet oraz ukazać historyczne i współczesne doświadczenia krakowianek, być okazją do rozmowy o kobiecej solidarności i historii oraz szansą do debaty na temat praw kobiet i przestrzeni do celebrowania kobiecych sukcesów. W programie znalazły się m.in. spacery Szlakiem Krakowianek. Jeden z nich, zorganizowany przez Centrum Kultury „Dworek Białooprądnicki” pt. „Biały, Czerwony – szczególny. Prądniczanki przez wieki”, poprowadziła popularyzatorka nauki, literaturoznawczyni i przewodniczka Zofia Ozaist-Zgodzińska.

Akcja była okazją do przyjrzenia się życiu codziennemu Prądniczanki oraz przekształceniom, jakim ulegały te tereny od średniowiecza. Spacer po Prądniku Czerwonym rozpoczął się w dawnym centrum wsi, które znajdowało się u zbiegu dwóch traktów – warszawskiego i mistrzejowickiego, czyli obecnego skrzyżowania al. 29 Listopada i ul. Dobrego Pasterza. Do dziś w tym rejonie zachowały się historyczne budynki urzędu gminy, gdzie obecnie mieszczą się Klub Malwa i filia Biblioteki Kraków, oraz szkoła powszechna, w której działa aktualnie Młodzieżowy Dom Kultury. Ważnym ośrodkiem jest tu parafia Pana Jezusa Dobrego Pasterza. Obecna, murowana świątynia zbudowana w latach 1971-1974 wg projektu Wojciecha Marii Pietrzyka. Rozbudowa al. 29 Listopada spowodowała konieczność wyburzenia innego ważnego obiektu – Sukienic Prądnickich. Uczestnicy mogli też zobaczyć relikty dawnej zabudowy przy ul. Dobrego Pasterza, będącej główną drogą biegnącą przez wieś, wzdłuż osi której powstawały domy, oraz ślady koryta młynówki pomiędzy ulicami Jezuitów i Dominikanów.

Kolejnym punktem na trasie była ul. Jana Pawła Woronicza, gdzie znajdował się renesansowy dwór Cellarich, w którym gościli królowie Władysław IV i Jan II Kazimierz Wazowie. W latach 20. XIX w. nabyła go Marianna Badeni, która utworzyła przy nim karczmę „Pocieszka”, serwującą doskonałą kawę i miejscowe piwo pszeniczne. W 1928 r. teren zakupiły siostry Albertynki.

Następnie uczestnicy spaceru udali się do parku Zaczarowanej Dorożki, który powstał na terenie dawnych stawów należących do folwarku dominikańskiego. Jego wschodnią granicę wyznacza potok Sudół Dominikański, a w jego pobliżu u zbiegu ulic Olszeckiej i Jana Kaczary znajdują się ruiny Młyna Dominikańskiego, zwanego powszechnie, choć też i nieprawidłowo, Żabim Młynem. Po drugiej stronie potoku zlokalizowane są wysunięte najbardziej na południe bloki osiedla mieszkaniowego Prądnik

Czerwony, którego głównym projektantem była Anna Basiasta. Wzniesione tu w latach 1975-1986 budynki mieszkalne wykonano w technologii prefabrykowanej w systemie WUF-T/K w odmianie krakowskiej. Dalsza trasa spaceru wiodła w kierunku dawnej XVIII dzielnicy katastralnej Warszawskie.

Uczestnicy wycieczki przy sanktuarium Ecce Homo przy ul. Jana Pawła Woronicza. Fot. Centrum Kultury „Dworek Białooprądnicki”

Postój na Bulwarach Białychy był okazją do opowieści o ważnej roli rzek w czasach poprzedzających wynalezienie maszyny parowej i prądu elektrycznego. Nurt płynącej wody wykorzystywano do napędzania urządzeń w młynach, foluszach, papierniach, garbarniach i innych obiektach przemysłowych. To właśnie na Prądniku Czerwonym w 1491 r. powstała pierwsza papiernia na ziemiach polskich. Spacer zakończył się parku kieszonkowym Dębowy Ogród Krakowian przy ul. Celarowskiej, gdzie zebrani poznali historię nieistniejącego już dworku Dettloffów, znajdującego się przy obecnej ul. Wileńskiej, w którym Łucja Dettloff prowadziła salon będący miejscem spotkań młodopolskich artystów, pisarzy, poetów i uczonych. Bywali w nim m. in. Olga Boznańska, Wojciech Kossak, Lucjan Rydel, Włodzimierz Tetmajer i Stanisław Tondos. Gościł tam też Jacek Malczewski, który był zakochany w Łucji Dettloff.

Spacer zorganizowany po Prądniku Czerwonym cieszył się dużą popularnością mimo zmiennej pogody. Dzięki temu wydarzeniu biorący w nim udział mieszkańcy mogli zapoznać się bliżej z historią miejsca, w którym żyją na co dzień i z którym się identyfikują, a także zaangażować się w odkrywanie ciekawostek najbliższego otoczenia.

Paweł Wójcik
Przewodniczący Komisji Promocji,
Informacji i Łączności z Mieszkańcami
Rady Dzielnicy III Prądnik Czerwony

niu wszystkich punktów Puchar Przewodniczącego Dzielnicy III zdobyła Szkoła Podstawowa nr 114. Klasyfikacja drużynowa olimpiady prezentowała się następująco: 1. miejsce Szkoła Podstawowa nr 114, 2. miejsce – Szkoła Podstawowa nr 2,

6 czerwca w Szkole Podstawowej nr 2 odbyła się pierwsza edycja DZI3LNIFEST, czyli olimpiady sportowej, w której udział brały szkoły z naszej Dzielnicy. Olimpiada to przede wszystkim rywalizacja sportowa, a właśnie w tym wydarzeniu uczniowie klas 1-6 mogli zmierzyć się w dyscyplinach takich jak: bieg na 60 m, 600 m, 800 m, 1000 m, pokoleniowy bieg sztafetowy chłopców i dziewcząt, skok z miejsca w dal, rzut piłką lekarską i przeciąganie liny.

Całe wydarzenie rozpoczęliśmy od zapalenia znicza olimpijskiego, by następnie przejść do rywalizacji w poszczególnych dyscyplinach. Nie zabrakło również występów artystycznych i sportowych uczniów z naszej szkoły. W zawodach uczestniczyło około 250 dzieci, a na twarzach uczestników podczas wydarzenia można było obserwować wiele emocji. Nie brakowało ducha walki, bo każdy wkładał wiele sił, aby zaprezentować się jak najlepiej. Po podsumowa-

3. miejsce – Szkoła Podstawowa nr 95, 4. miejsce – Szkoła Podstawowa nr 128, 5. miejsce – Szkoła Podstawowa nr 64

Inicjatorem i organizatorem olimpiady była niżej podpisana radna Dzielnicy III Joanna Pierzchała-Cempura, a partnerem finansującym całe wydarzenie Rada Dzielnicy III Prądnik Czerwony, która zawsze wspiera sportowe inicjatywy dzieci i młodzieży. Dziękujemy przedstawicielom Rady Dzielnicy za udział w wydarzeniu, a także wszystkim zaangażowanym nauczycielom i uczniom. Widzimy się na następnej edycji!

Joanna Pierzchała-Cempura
Organizatorka olimpiady sportowej
Przewodnicząca Komisji Sportu i Rekreacji
Rady Dzielnicy III Prądnik Czerwony

Fot. Jadwiga Cempura

Zielone szkoły w miejskich ośrodkach wypoczynkowych

Od lutego trwają zapisy do programu „Złap oddech w górach 2023”, czyli zielone szkoły dla młodych Krakowian, który powstał z myślą o tym, jak pomóc młodemu pokoleniu w okresie po pandemii. Tylko do tej pory wzięło w nim udział już około 2 000 uczniów ze szkół podstawowych i średnich z Krakowa, w tym także z terenu Dzielnicy III Prądnik Czerwony. Projekt trwa od marca i zakończy się w listopadzie 2023 r., natomiast koszt wyjazdu dla jednego ucznia to tylko 180 zł za 5 dni. W tej cenie mieści się przejazd autokarem, zakwaterowanie (4 noce) oraz wyżywienie.

Zielona szkoła klasy 6c ze Szkoły Podstawowej nr 95. Fot. z arch. SP 95

Inicjatywa „Złap oddech w górach 2023” przygotowana została dzięki środkom pochodzącym m.in. z mojej poprawki do budżetu miasta Krakowa. Kwota w wysokości 1 800 000 zł umożliwia ponad 4 000 dzieci wyjazd na zielone szkoły. Łącznie odbędą się 22 turnusy do dwóch miejskich ośrodków wypoczynkowych.

Pierwszy z nich, to położone w Beskidzie Sądeckim, niedaleko Starego Sącza – Centrum Wypoczynku „Jordana-Nova” w Gołkowicach Górnych (filia Centrum Młodzieży im. dr. Henryka Jordana w Krakowie). Ośrodek znajduje się na terenie kilkuhektarowego lasu sosnowo-modrzewiowego i posiada bogatą infrastrukturę. Szkoły, które na wyjazd wybrały ten ośrodek, mogą realizować tu zarówno zajęcia edukacyjne, artystyczne, jak i sportowe. Malownicze okolice sprzyjają również organizowaniu warsztatów w plenerach, czy wycieczek.

Kolejne miejsce, które przygotowało ofertę dla uczniów krakowskich szkół, to Górski Ośrodek Szkolno-Wypoczyn-

kowy „Pod Durbaszką” w Szczawnicy-Jaworkach (filia Młodzieżowego Domu Kultury „Dom Harcerza” przy ul. Władysława Reymonta). Znajduje się on w urokliwym zakątku Małych Pienin na wysokości 850 m n.p.m., na północnym stoku Durbaszki. To gratka dla miłośników bliższych i dalszych górskich wędrówek.

Zielone szkoły są ciekawą formą zajęć pozalekcyjnych, która zapewnia dzieciom i młodzieży aktywne spędzanie czasu, kontakt z naturą, ale przede wszystkim kontakt z kolegami – wszystko, czego najbardziej brakowało uczniom w czasie trwającej pandemii. Ważne jest także to, że dzięki udziałowi szkół w tym programie, uczniom udaje się zmienić otoczenie, wypocząć, nabrać sił, a to z kolei jest bardzo korzystne dla ich zdrowia psychicznego.

Wiele szkół z terenu Dzielnicy III Prądnik Czerwony wzięło już udział w wyjazdach. Były nimi m.in.: Szkoła Podstawowa nr 95, Szkoła Podstawowa nr 64, Szkoła Podstawowa nr 2, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy pn. „Centrum Autyzmu i Całościowych Zaburzeń Rozwojowych” oraz Zespół Szkół nr 1 im. św. Rafała Kalinowskiego.

Od początku ogłoszenia programu w krakowskich szkołach, realizatorzy otrzymali niezliczoną ilość zgłoszeń. Świadczy to o ogromnej potrzebie organizowania takich przedsięwzięć, które zapewnią dzieciom oraz młodzieży poczucie bycia częścią lokalnej społeczności oraz pozwolą na całkowitą integrację z rówieśnikami i pozwolą na zdobywanie nowych, dobrych doświadczeń. Obecnie trwają zapisy na turnusy we wrześniu, natomiast zgłoszenia na wyjazdy w listopadzie i październiku rozpoczną się we wrześniu. Szczegóły można znaleźć na stronach internetowych Centrum Młodzieży oraz MDK „Dom Harcerza”. Gorąco zachęcam do skorzystania z oferty!

Realizatorami programu „Złap oddech w górach 2023” są:

- Centrum Młodzieży im. dr. H. Jordana w Krakowie, ul. Krupnicza 38 (www.cmjordan.krakow.pl).
- Młodzieżowy Dom Kultury „Dom Harcerza”, ul. Reymonta 18 (www.mdk-dh.krakow.pl).

Tomasz Daros
Radny Miasta Krakowa

Rada w pracy Kwiecień – maj 2023 r.

W ciągu dwóch ostatnich sesji Rada Dzielnicy III Prądnik Czerwony podjęła łącznie 28 uchwał, w tym na sesji kwietniowej przyjęto pięćsetną uchwałę w tej kadencji.

Podczas sesji 18 kwietnia 2023 r. radni przyjęli 11 uchwał: Zawnioskowano do Prezydenta Miasta Krakowa oraz innych wydziałów, organów i jednostek:

- o wdrożenie szeregu usprawnień do realizacji Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa;
- o poprawę bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, zwłaszcza pieszych, na ul. Ptasiej poprzez realizację wcześniejszych wniosków zawartych w uchwałach Rady Dzielnicy III z 20 marca 2018 r., 24 listopada 2020 r., 15 września 2021 r., 19 października 2021 r. i 18 października 2022 r.;
- o wprowadzenie strefy ruchu na ul. Naczelnej w Krakowie;
- o zwiększenie częstotliwości kursowania linii autobusowych 124 i 424.

Zaopiniowano:

- pozytywnie wniosek o realizację zadania w ramach Inicjatywy Lokalnej „Spotkania taneczne dla mieszkańców Dzielnicy III”;
- pozytywnie wniosek do projektu zadania pn. „Rozbudowa ul. XX Pijarów w Krakowie (...) wraz z rozbiórką i budową sieci infrastruktury technicznej”.

Dokonano korekt:

- uchwał dotyczących wprowadzenia do Wieloletniej Prognozy Finansowej zadań inwestycyjnych: pn. „Zagospodarowanie terenu zielonego wraz z budową ciągu pieszo-rowerowego pomiędzy ul. Mogiłą a ul. Kazimierza Chałupnika”, „Budowa pitnika przy wejściu na psi wybieg od strony ul. Strzelców w Krakowie” oraz „Montaż elementów małej architektury na Smoczym Skwerze przy ul. Klimka Bachledy”;
- rozdysponowania środków.

Dokonano zmian personalnych:

- W związku z wygaśnięciem mandatu członka Rady Dzielnicy III Dominika Jaśkowca na jego miejsce w skład Rady Dzielnicy III przyjęto Tomasza Kowala.

Podczas sesji 30 maja 2023 r. radni uchwalili 17 uchwał:

Dokonano:

- korekty rozdysponowania środków;
- wstępnego rozdysponowania środków wydzielonych do dyspozycji Rady Dzielnicy III Prądnik Czerwony na 2024 r. w kwocie: 3 036 004 zł.

Zawnioskowano do Prezydenta Miasta Krakowa oraz innych wydziałów, organów i jednostek:

- o wprowadzenie do Wieloletniej Prognozy Finansowej zadań pn. „Budowa oświetlenia na placu zabaw przy ul. Dobrego Pasterza”, pn. „Budowa oświetlenia – most Bulwary Białuchy a ul. Olsztyńską” oraz „Budowa oświetlenia przy ul. Stanisława ze Skalbmierza”;
- o podjęcie rozmów z Ministerstwem Obrony Narodowej oraz Zarządem Województwa Małopolskiego w sprawie odbudowy pomnika Poległych Lotników 2 Pułku Lotniczego (więcej na ten temat pisaliśmy w „Biuletynie” nr 1/2023 na str. 16);
- o podjęcie natychmiastowych działań w celu ograniczenia planowanej wycinki drzew i krzewów w ramach budowy linii tramwajowej KST IV Meissnera–Mistrzejowice oraz o uwzględnienie opinii Mieszkańców Dzielnicy III Prądnik Czerwony w przedmiotowej sprawie (więcej na ten temat piszemy na str. 2);
- o wprowadzenie rozkładów jazdy z uwzględnieniem szeregu postulatów;
- o wykonanie remontu ul. Poczieszka w ramach remontu i przebudowy al. 29 Listopada;
- o ustawienie znaku B-35 „zakaz postoju” przy ul. Nikifora;
- o usprawnienie komunikacji pieszej i rowerowej pomiędzy Dzielnicami III Prądnik Czerwony i IV Prądnik Biały przez stworzenie przejścia przez nasyp kolejowy na przedłużeniu ul. Rybianka;
- o wprowadzenie do programu budowy chodników chodnika przy ul. Rybianka;
- o zbadanie możliwości wykupu terenu w rejonie ul. Ernesta Cieślewskiego w celu przekształcenia go w park kieszonkowy

Zaopiniowano:

- pozytywnie projekt branży drogowej „Remont i budowa chodnika przy ul. Seniorów Lotnictwa w Krakowie”.

Wprowadzono korekty:

- do zadania pn. „Budowa oświetlenia przy ulicy Szkółkowej w Krakowie” do realizacji w latach 2021-2023.

Dokonano zmian personalnych:

- przyjęto radnego Tomasza Kowala w skład Komisji Infrastruktury oraz Komisji Sportu i Rekreacji.

Dokładna treść wszystkich podjętych i streszczonych powyżej uchwał Rady Dzielnicy III Prądnik Czerwony wraz z kwotami pieniężnymi, uzasadnieniami do treści podjętych uchwał oraz uchwał podjętych na wcześniejszych sesjach znajduje się na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta Krakowa: https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=160003.

Mateusz Drożdż

Członek Zarządu Dzielnicy III Prądnik Czerwony

Współpraca: Dominik Słapiński

Dziesiąta edycja Budżetu Obywatelskiego. Projekty z Dzielnicy III

Do głosowania w jubileuszowej, dziesiątej, edycji Budżetu Obywatelskiego – które odbędzie się od 22 września do 6 października 2023 r. – zaakceptowano 32 projekty dzielnicowe z Dzielnicy III Prądnik Czerwony. Przygotowano na nie kwotę 1 555 905 zł i 71 gr. Przedstawiamy je poniżej z bardzo krótkimi informacjami. Więcej znajdziecie Państwo na stronie www.budzet.krakow.pl:

- **Nr 4 – Gry podwórkowe w parku Reduta – 60 000 zł** – montaż nowych gier podwórkowych dla dzieci.
- **Nr 5 – 5 proc. na bezpieczny Prądnik Czerwony – 78 500 zł** – dodatkowe patrole Straży Miejskiej i Policji.
- **Nr 9 – Książki dla biblioteki – 25 000 zł** – uzupełnienie zbiorów biblioteki przy ul. Dobrego Pasterza 100.
- **Nr 10 – Czytaj nie tylko od święta – zakup nowości wydawniczych – 79 000 zł** – zakup nowości wydawniczych do filii Biblioteki Kraków.
- **Nr 12 – Centrum Pomocy Osobom Niepełnosprawnym i Starszym – 49 700 zł** – integracja osób starszych i niepełnosprawnych ze społeczeństwem.
- **Nr 14 – 100 drzew dla Dzielnicy III Prądnik Czerwony – 250 000 zł** – nasadzenia 100 sadzonek drzew.
- **Nr 17 – Altana – 100 000 zł** – budowa zadaszania do nauki lub spotkań i odpoczynku przy ZSO nr 9.
- **Nr 18 – Ogród przy szkole – 250 000 zł** – obsadzenie roślinnością placu z płyt przy ZSO nr 9.
- **Nr 21 – Odratujmy dwór na Prądniku Czerwonym (etap 1) – 622 362 zł** – przystosowanie dworu obok ronda Stanisława Barei do zwiedzania lub zajęć kulturalnych.
- **Nr 26 – Małe perełki w teatrze swoich marzeń – 56 500 zł** – zakup akcesoriów teatralnych dla Przedszkola nr 65.
- **Nr 29 – Ogólnodostępne zajęcia biegowo-ruchowe dla mieszkańców DzPCz – 5 200 zł** – zajęcia sportowe.
- **Nr 30 – Budowa brakującej części chodnika wraz remontem jezdni na działce 230/1 – 370 000 zł** – remont jezdni i budowa chodnika na odcinku od ul. Władysława Łuszczkiewicza do ul. Jakuba Majora.
- **Nr 32 – Outdoorowe tańce – 95 800 zł** – nauka tańców karaibskich.
- **Nr 33 – 100 drzew dla parku Reduta – 250 000 zł** – zwiększenie ilości zieleni w parku Reduta.
- **Nr 34 – „Bezpieczna Kobieta” kurs samoobrony dla kobiet – 19 000 zł** – cykl szkoleń dla kobiet z podstawowych technik obrony osobistej.
- **Nr 35 – Aktywny Senior – 50 000 zł** – różnorodna oferta dla seniorów w Klubie Kultury Olsza.
- **Nr 36 – Zielona i kwitnąca Olsza – 250 000 zł** – nasadzenia różnych roślin na Olszy II.

- **Nr 37 – Książkomat – 250 000 zł** – instalacja paczkomatu na książki.
- **Nr 39 – Koncerty śniadaniowe-integracyjne spotkania z muzyką – 22 000 zł** – cykl koncertów oraz integracja słuchaczy przy śniadaniu.
- **Nr 40 – Zielona 3 Dzielnica – IV edycja – 600 000 zł** – uporządkowanie zieleni, budowa poidła dla psów oraz wymiana zniszczonych elementów małej architektury.
- **Nr 44 – Piłkarskie marzenia na Prądniku Czerwonym – 621 000 zł** – wsparcie szkolenia dzieci uprawiających piłkę nożną zakupem sprzętu, strojów.
- **Nr 45 – Dzieciństwo Offline – 37 000 zł** – turniej gier drewnianych oraz warsztaty tworzenia własnej książki.
- **Nr 49 – KTO rozdaje bezpłatne bilety? Teatr KTO – 6 000 zł** – bezpłatny wstęp na spektakle oraz warsztaty w Teatrze KTO przy ul. Jana Zamoyskiego 50.
- **Nr 46 – Angielski na co dzień dla osób dorosłych – 8 000 zł** – nauka praktycznego języka angielskiego.
- **Nr 47 – Ciekawiej nad Sudołem Dominikańskim – 100 000 zł** – nasadzenia krzewów przy deptaku nad Sudołem Dominikańskim, instalacja tablic edukacyjnych.
- **Nr 48 – 800 darmowych biletów dla seniorów do kina „Paradox” – 14 000 zł** – zakup darmowych biletów dla seniorów do kina przy ul. Krupniczej 38.
- **Nr 50 – Kino pod gwiazdami – 72 400 zł** – organizacja kina letniego w parku Zaczarowanej Dorożki.
- **Nr 51 – Szerszy chodnik przy warzywniaku przy ul. Sabaty – 345 000 zł** – poszerzenie chodnika w rejonie warzywniaka przy ul. Sabaty.
- **Nr 52 – Śladami krakowskich legend i zwyczajów – 56 500 zł** – organizacja darmowych zajęć w Muzeum Krakowa poświęconych historii, tradycjom i legendom Krakowa dla dzieci z placówek na terenie Dzielnicy III.
- **Nr 53 – Zielona Wieczysta – kontynuacja – 620 000 zł** – rewitalizacja osiedlowej zieleni na osiedlu Wieczysta.
- **Nr 55 – Zajęcia rekreacyjno-ruchowe na Orliku – 51 300 zł** – zajęcia na boisku przy Szkole Podstawowej nr 64.
- **Nr 56 – Kurs szycia na maszynie – 50 000 zł** – kurs szycia na maszynie w Szkole Podstawowej nr 64.
- **Nr 57 – Kwiaty łączą pokolenia – 39 500 zł** – kreatywne warsztaty tworzenia kompozycji kwiatowych.

W chwili oddania tego numeru „Biuletynu” do druku trwała procedura odwoławcza dla odrzuconych projektów. Pełna lista zostanie ogłoszona do 12 lipca 2023 r. Wszystkie szczegóły związane z tegorocznym głosowaniem znajdziecie Państwo na stronie www.budzet.krakow.pl.

Mateusz Drożdż

Członek Zarządu Dzielnicy III Prądnik Czerwony

Współpraca: Dominik Słapiński

Bezpieczeństwo przede wszystkim. Szkolimy mieszkanki Dzielnicy III

Straż Miejska Miasta Krakowa od lat współpracuje z Radą Dzielnicy III Prądnik Czerwony na różnych płaszczyznach. Na uwagę zasługuje współpraca na polu edukacyjnym, która przejawia się m.in. w organizowanych cyklicznie, przez instruktorów SM, otwartych kursach samoobrony dla mieszkanki naszej Dzielnicy. Działania te są finansowane ze środków Rady Dzielnicy III.

W ubiegłym roku odbyły się dwie edycje kursów samoobrony, każda trwała po ok. 20 godzin lekcyjnych. Uczestniczyło w nich blisko 40 kobiet w różnym wieku (15-60 lat). W trakcie zajęć kursantki nabyły umiejętności oraz wiedzę zwiększającą szanse na wyjście z sytuacji zagrożenia fizycznego, a także poznały swoje możliwości, które często okazywały się o wiele większe, niż im się pierwotnie wydawało. Program kursu został przygotowany w oparciu o techniki zawarte w Defendo – uznanym, skandynawskim systemie samoobrony, który charakteryzuje się prostotą, szybką przyswajalnością i, przede wszystkim, wysoką skutecznością.

Panie biorące udział w szkoleniu nauczyły się reagować na pojawienie się osoby agresywnej, dowiedziały się, w jaki sposób trzymać napastnika w dystansie, jak uwolnić się z zacisku wokół szyi, odepchnąć agresora oraz w jaki sposób blokować próby uderzenia. Fizyczny trening wzbogacono o prezentacje argumentów naukowych, związanych między innymi z czasem reakcji, widzeniem tunelowym, czy pętlą OODA (Obserwacja-Orientacja-Decyzja-Akcja), co pozwoliło na lepsze przyswojenie nowych umiejętności.

Zesłoroczne edycje kursów samoobrony dla kobiet stały się również elementem szerszych badań, w których uczestnicy pytani byli m.in. o dotychczasowe doświadczenia związane z bezpieczeństwem osobistym, ocenę bezpieczeństwa w Krakowie oraz służb za nie odpowiedzialnych. Ich wyniki pozwoliły na lepsze dostosowanie programu kursu do potrzeb oraz potwierdziły, że udział w szkoleniu z samoobrony pozytywnie wpływa na poczucie bezpie-

Uczestniczki kursu samoobrony wraz z instruktorem. Fot. Monika Zorychta

czeństwa. Ankietowane osoby, które doświadczyły w przeszłości bezpośredniego zagrożenia uznały, że po szkoleniu zachowałyby się już inaczej, co pokazuje wartość szkolenia. Pełne wyniki badań zostały opublikowane w czasopiśmie naukowym Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie – Homo et Societas (nr 7/2022 na stronach 147-162, dla zainteresowanych podajemy link: <https://www.ejournals.eu/Homo-et-Societas/2022/7-2022/art/23454/>)

Waga tematu i niestąbnące zainteresowanie powodują, że kursy samoobrony dla kobiet na stałe weszły do kalendarza lokalnych aktywności. W tym roku, dzięki środkom z Dzielnicy III, odbyły się już dwie edycje, a już dziś zapraszamy na kolejne. Informacje na ten temat można uzyskać drogą mailową (samoobrona.smmk@gmail.com), a także dołączając do grupy na FB: Samoobrona – Defendo Kraków Team.

Z perspektywy uczestniczki

Zapisałam się na kurs z ciekawości jako kobieta, ale także jako radna z naszej Dzielnicy. Na własnej skórze doświadczyłam, że kiedy np. uginam kolana, staje się trudną do obalenia przeszkodą nawet dla silniejszego przeciwnika. Ta świadomość daje mi siłę, której wcześniej nie byłam świadoma.

Współpraca ze Strażą Miejską cały czas się pogłębia, a idea kursów samoobrony dla kobiet zatacza coraz szersze kręgi. Naszym śladem podążają już inne dzielnice (tj. V Krowodrza, XVIII Nowa Huta), a zarazem sami mieszkańcy aktywizują się i zgłaszają projekty podobnych kursów do Budżetu Obywatelskiego. I wreszcie organizowane kursy pozwalają także na prowadzenie cennych społecznie badań – to nowe pole współdziałania, któremu również bardzo mocno kibicuję.

Piotr Twaróg

Instruktor Defendo Combat Tech

Anna Bałdyga

Członkini Rady Dzielnicy III Prądnik Czerwony

Zajęcia praktyczne samoobrony. Fot. Monika Zorychta

Scena 5na3, czyli „pochwal się”

To znaczy, że co? Że mam wyliczyć nagrody, które zespoły otrzymywały na dziesiątkach festiwalu w ciągu dwudziestu siedmiu lat istnienia sceny? Czy może powołać się na autorytety twórców, których dzieła stały się punktem wyjścia do powstania widowisk teatralnych? A może zacytować opinie aktorów, reżyserów i krytyków teatralnych, którzy recenzowali nasze przedstawienia na festiwalowych omówieniach? Albo wymienić nazwiska wychowanków, którzy skończyli studia aktorskie, czy reżyserskie?

I właśnie tego wszystkiego nie zrobię. Dlaczego? Bo to tylko wierzchołek, wystający ponad powierzchnią widoczny znak naszej wspólnej pracy. Bardzo zresztą ulotny... To, co najważniejsze, znajduje się pod spodem, w głębi, do której nie docierają spojrzenia widzów. Nawet nie powinny. Widza nie musi obchodzić, z czym młody człowiek przychodzi do zespołu, jaki bagaż przeżyć i doświadczeń do niego wnosi. Widza interesuje świat przedstawiony, w który ma szansę wniknąć za sprawą aktorów, plastyki sceny, muzyki... Ale wszystko to, co widać podczas spektaklu, utkane jest z niepowtarzalności i wrażliwości młodego aktora, z jego podpatrzeń i przemyśleń. Widz często nawet nie zdaje sobie sprawy z tego, ile postać sceniczna zawiera prawdy o aktorze, który ją kreuje. To daje młodym ludziom poczucie bezpieczeństwa, nasycą odwagą do wypowiedzenia słów, które w normalnym życiu być może nigdy nie zostałyby wypowiedziane. Pozwala toczyć dialog z widzem. Bo teatr jest niczym innym, jak formą rozmowy aktora z widzem. I jeśli to się udało, jeśli podczas przedstawienia nastąpiła wymiana myśli, jeśli obie strony przeżyły wzruszenie, które zabierze się ze sobą do domu, to znaczy, że zespół odniósł ogromny sukces.

A teraz zejdźmy trochę głębiej. By móc podjąć dialog z widzem, młody człowiek musi zacząć od rozmowy w zespole. W zespole jest intymniej. Można mówić otwarcie,

„Konkurs” na motywach „Rewizora” Mikołaja Gogola (Grupa Warsztatowa Sceny 5na3 Junior). Fot. Paweł Buszewicz

bez owijania w bawetnę, można się wykrzyknąć, można opowiedzieć o tym, czego nigdy nie powiedziałoby się najbliższym. Można też nie mówić prawie nic, ale i tak wiadomo, że takie milczenie jest głośniejsze od wypowiedzenia tysiąca słów. Bo zespół, to miejsce budowania więzi, wspólnoty, która – zgodnie z zasadą: „w kupie raźniej” – ośmieli do wypowiadania siebie nawet wtedy, gdy wyrażana opinia jest niepopularna, niezgodna z oczekiwaniami otoczenia, czy zwyczajnie śmieszna. I bardzo dobrze. Bo jeśli błędzić, szukać, zachwycać się światem, płakać nad sobą lub innymi, śmiać się, marzyć, kształtować siebie i mieć poczucie, że ma się wpływ na kształtowanie innych, to w miejscu bezpiecznym. I jeśli udało się stworzyć takie miejsce, to znaczy, że zespół odniósł ogromny sukces.

Zejdźmy jeszcze trochę głębiej. Aby stać się częścią zespołu, trzeba się otworzyć. Kretyńskie słowo-wytrych, ale kryjące w sobie pewną istotną prawdę, którą każdy pojmuje po swojemu. Czasem jest to nieustanne i szczegółowe opowiadanie o sobie, czasem zadawanie prowokacyjnych pytań, czasem opowiadanie żartu, który nikogo nie śmieszy, a niejednokrotnie przełamanie wielogodzinnego milczenia tym pierwszym, wypowiedzianym publicznie słowem. I jeśli któremuś z tych młodych ludzi udało się sztuka przełamania własnej nieśmiałości, pokazania siebie innym takim, jakim się jest naprawdę, to człowiek ten odniósł ogromny sukces.

A nagrody? Miły dodatek. I tyle.

Paweł Buszewicz

**Nauczyciel w Młodzieżowym Domu Kultury
przy al. 29 Listopada 102**

**Od 30 lat prowadzi amatorskie zespoły teatralne,
laureat licznych nagród i wyróżnień
na przeglądach i festiwalach
wojewódzkich i ogólnopolskich**

„Król umiera” na podstawie dramatu Eugne Ionesco (Teatr Między Wierszami). Fot. Paweł Buszewicz

„Tradycja z nutą i kolorem” w MDK

Pracownia Animacji Kultury działająca w Młodzieżowym Domu Kultury przy al. 29 Listopada od wielu lat prowadzi działania mające na celu wprowadzanie dzieci w świat wiedzy o kulturze, sztuce oraz nauce w sposób niecodzienny i atrakcyjny. Porusza tematy, które nie są omawiane w szkole, każdy realizuje z kilku perspektyw wprowadzając elementy zabawy, rywalizacji i aktywizując wszystkich uczestników. Nauczyciele współpracujący z MDK od lat korzystają z zajęć w ramach cyklu „Tradycja z nutą i kolorem” i takich tematów jak: „Biało – czerwona szachownica”, „Andrzejki – Katarzynki”, czy „Ułańska fantazja”.

W marcu każdego roku w związku z Dniem Świętego Patryka dzieci poznają muzykę, legendy, tradycje irlandzkie. Od tego roku cykl wzbogacono o nowy program – „Chiński Nowy Rok”, czyli o jedno z najbardziej rozpoznawalnych świąt na świecie. Uczestnicy poznają specyfikę

chińskiego horoskopu, oglądają rytuał parzenia herbaty, dowiadują się o znaczeniu symbolu Yin Yang i wielu innych ciekawostek: od tańca lwa po kaligrafię. W całość wplecione są zabawy na spostrzegawczość i sprawność ruchową.

Klasy szkolne uczestniczące w zajęciach w MDK mogą również sięgnąć do tematów związanych z przyrodą. Od 2 lat poznają „Tajemniczy świat sów” – co charakteryzuje te ptaki, jakie wydają odgłosy, gdzie je spotkać? Omawiany jest też motyw sowy w literaturze, sztuce, czy architekturze. Dzieci poznają odpowiedź na pytanie: dlaczego ludzie dawniej bali się tych ptaków? W tym roku powstał nowy program „Nie ujdzie nam to płazem”, którego tematem jest świat płazów. Jak je rozpoznać? Czy wszystkie kumkają? Program wzbogacony jest zabawami muzycznymi, słownymi oraz sprawnościowymi.

Joanna Stachowicz

Kierownik Pracowni Animacji Kultury MDK

Muzeum Lotnictwa przypomni o wyczynie Stanisława Skarżyńskiego

W środę 10 maja 2023 r., czyli niemal dokładnie w 90. rocznicę jednego z wielkich międzywojennych sukcesów Polskich Skrzydeł w Muzeum Lotnictwa Polskiego zorganizowano uroczystości przypominające 90. rocznicę przelotu Stanisława Skarżyńskiego przez Atlantyk. Uczestniczyli w nim lotnicy, bliski krewny lotnika – Stefan Skarżyński oraz troje radnych Dzielnicy III – Anna Bałdyga, Małgorzata Janiec oraz niżej podpisany Mateusz Drożdż.

Stanisław Skarżyński to jedna z ikon polskiego lotnictwa. Bohater wojny 1920, w której został odznaczony krzyżem Virtuti Militari, ale też wrócił z ciężką raną nogi, na którą utykał do końca życia. Mimo inwalidztwa, został lotnikiem i zasłynął z przelotów długodystansowych. W 1931 r. wspólnie z Andrzejem Markiewiczem na polskim samolocie PZL Ł.2 oblecieli prawie całą Afrykę, a 8 maja 1933 r. jako pierwszy Polak przeleciał Atlantyk z Saint Louis w Senegal do Maceio w Brazylii. Przelotu dokonał

na polskim samolocie RWD-5bis, który miał zainstalowany dodatkowy zbiornik paliwa, ale dla odciążenia maszyny był pozbawiony np. radiostacji, czy dmuchanej łodzi ratunkowej. Dodatkowo Skarżyński, aby godnie reprezentować nasz kraj w Ameryce, poleciał nie w kombinezonie lotniczym, a w eleganckim garniturze. Nasz lotnik pokonując Atlantyk ustanowił międzynarodowy rekord odległości lotu dla samolotów o masie własnej do 450 kg. W Polsce ten wyczyn dał mu nieśmiertelną chwałę, a w świecie lotniczym – Medal Louisa Blériota od Międzynarodowej Federacji Lotniczej (FAI).

Stanisław Skarżyński zginął w 1942 r. podczas nocnego wodowania uszkodzonym bombowcem Vickers Wellington, powracając z nalotu na Bremę. Został pochowany na cmentarzu alianckim w Holandii.

Jego rekord przetrwał kilka dekad i choć został pobity, to śladami Skarżyńskiego podążają następne pokolenia polskich lotników – w czasie spotkania w Muzeum opowiedziano o najnowszych przelotach długodystansowych polskich współczesnych lotników – np. na helikopterze Robinson R44 przez Atlantyk z Chicago do Krakowa (choć nie najkrótszą drogą) oraz Cessną-152 dookoła świata.

Stanisław Skarżyński jest patronem ulicy w Czyżynach, 8 Bazy Lotnictwa Transportowego w Balicach oraz Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 9 przy ul. Seniorów Lotnictwa.

Mateusz Drożdż

Członek Zarządu Dzielnicy III Prądnik Czerwony

Fragment wystawy „1933. Stanisław Skarżyński – zdobywca Atlantyku” w Muzeum Lotnictwa Polskiego. Fot. Mateusz Drożdż

Muzeum Lotnictwa Polskiego ma już 60 lat

W uroczystej Gali Jubileuszowej z okazji 60-lecia Muzeum Lotnictwa Polskiego w czwartek 18 czerwca 2023 r. na zaproszenie dyrektora Muzeum Tomasza Koseckiego udział wzięli przedstawiciele Rady Dzielnicy III Prądnik Czerwony – przewodniczący Piotr Moskafa oraz radni Anna Bałdyga i niżej podpisany Mateusz Drożdż.

Zbiory lotnicze przyjechały do Rakowic pod koniec września 1963 r. kilkoma transportami kolejowymi z Wrocławia, które pomogli załadować, wyładować oraz przetransportować żołnierze. Wagony wtoczono na bocznice kolejową, która wówczas jeszcze prowadziła na lotnisko, a potem zniknęła z przestrzeni i pozostały po niej tylko rampy przy budynkach wojskowych oraz pamięć starszych mieszkańców Rakowic, Ugorka i Wieczystej.

Większość z przywiezionych artefaktów nie przedstawiała jakiegos imponującego wyglądu i jedynie znawcy mogli domyślić się, jaką wartość przedstawiają i czym te kawałki metalu, drutów i płótna są. Wspominał o tym pierwszy dyrektor Muzeum Marian Markowski: *Sprzęt przyjechał w wagonach kolejowych w stanie bardzo zniszczonym, często rozsypującym się.*

Trzeba też przyznać, że Muzeum trafiło się Krakowowi dość przypadkowo. Zbiory lotnicze miały trafić do Warszawy, gdzie rozważano aż dwie potencjalne lokalizacje, lub pozostać w mieście, gdzie je przetrzymywano w magazynach – we Wrocławiu – bo stan eksponatów groził katastrofą podczas transportu. Ostatecznie, rozważając te dwie lokalizacje – Warszawę lub Wrocław – zbiory i zadanie ich utrzymania oraz pokazania publiczności trafiły do Krakowa. Być może był to nie przypadek, ale przeznaczenie, gdyż stare historyczne samoloty trafiły bowiem do miejsca, gdzie tworzyła się historia polskiego i światowego lotnictwa – do Krakowa – Rakowic w pobliżu Czyżyn.

60 lat temu na opustoszałym lotnisku Kraków – Rakowice spotkały się ze sobą cztery bardzo ważne czynniki: miejsce po dawnym lotnisku, ludzie kochający lotnictwo, którzy byli gotowi zająć się organizacją muzeum, gromadzone i otaczane opieką historie ludzi lotnictwa oraz zgromadzone po wojnie lotnicze zbiory. A pomógł im – nie mniej istotny czynnik – łut szczęścia, gdyż szukano niepotrzebnego hangaru na jakimś zamkniętym lotnisku.

Muzealnicy nie mieli łatwo. Po pierwszych sukcesach wystawienniczych w latach 60., nastąpiły trudne dla Muzeum lata 70. i 80. Choć zbiory powiększały się, to rozbudowująca się Politechnika Krakowska zredukowała teren muzealny o ponad połowę. We wschodniej części – w Czyżynach – powstały osiedla mieszkaniowe, natomiast część zachodnia – Rakowice – niszczała jako wysypisko ziemi bu-

Uczestnicy Gali Jubileuszowej 60-lecia Muzeum Lotnictwa Polskiego.
Fot. Mateusz Drożdż

dowlanej, miejsce dzikich ogródków działkowych i śmietnisko. W wielu miejscach wyrosły samosiejki.

Nowy impuls do zmian na lepsze pojawił się dopiero ze zmianami polityczno-gospodarczymi w 1989 r. W placówce pojawił się nowy dyrektor – Krzysztof Radwan – a w kraju nastąpiły nowe czasy. Pewnym symbolem przemian wolnościowych stał się odsłonięty 1 września 1989 r. pomnik „Ku czci lotników polskich poległych w latach 1939-1945”. Pomnik wybudowały środowiska lotnicze, w tym przede wszystkim przedstawiciele Krakowskiego Klubu Seniorów Lotnictwa.

Wkrótce potem, już w wolnej Polsce, pojawiła się idea „Lotniczego Parku Kulturowego”, która ma pozwolić na wyeksponowanie muzealnych samolotów w tle historycznym, pełniącym przy tej okazji rolę parku. Aranżacja zieleni i terenu ma zapewnić skojarzenia z historią lotnictwa polskiego, ale też zachować swoje cechy użytkowe, zarówno dla celów muzealnych, do pokazów lotniczych i funkcji lądowiska dla śmigłowców, ale też zielonych terenów rekreacyjnych.

Od momentu rozpoczęcia prac w 1995 r. do dzisiaj – do 2023 r. tereny od al. Jana Pawła II do al. Gen. Tadeusza Bora Komorowskiego zmieniły się znacząco. Zniknęło przysłówiowe „dziadostwo”, pojawiła się wolna przestrzeń, choć intensywnie zabudowywana wokół.

Jednak do swoich działań inwestycyjnych – i odzyskiwania terenu na cele upamiętnienia dziedzictwa lotniczego – przystąpiło również Muzeum. W 2010 r. pojawił się Gmach Główny, wcześniej hangary wystawiennicze, a już niedługo – pod rządami obecnego dyrektora Tomasza Koseckiego – ma zostać odbudowany kolejny hangar, który pomieści część kolekcji muzealnej, zaś sama kolekcja muzealna zmienia szatę swojej ekspozycji na bardziej atrakcyjną.

Pamięć o lotniczych Rakowicach i Czyżynach trwa – i najwyraźniej – trwać będzie.

Mateusz Drożdż

Członek Zarządu Dzielnicy III Prądnik Czerwony

Dzień Otwarty Magistratu – Ale kosmos!

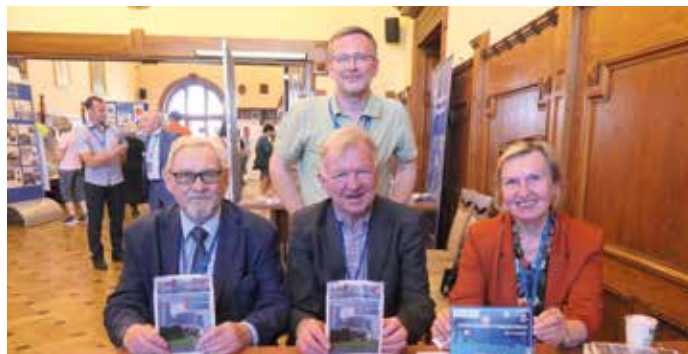

Nasi przedstawiciele w Magistracie (od lewej): Jacek Wojs, Anna Bałdyga, Małgorzata Janiec. Fot. Mateusz Drożdż

Przenośne planetarium, warsztaty kodowania i animacji poklatkowej, eksperymenty naukowe, a do tego obserwacje słońca przez bezpieczny szukacz oraz tworzenie mapy układu słonecznego. Takie atrakcje, które zachęcały do wspólnej zabawy, nauki i zwiedzania czekały 4 czerwca 2023 r. na mieszkańców Krakowa oraz goszczących w mieście osób w Urzędzie Miasta Krakowa przy pl. Wszystkich Świętych i w jego okolicy.

Tegoroczny Dzień Otwarty Magistratu upłynął pod hasłem „Ale kosmos!”, a jego motywem przewodnim było dziedzictwo wybitnego astronoma Mikołaja Kopernika, którego 550-lecie urodzin świętujemy w tym roku. Wszystkie aktywności zebrano w ramach trzech bloków tematycznych „Kopernik – Twórca”, „Kopernik – Mędrzec” i „Kopernik – Przyjaciel” nawiązując bezpośrednio do nowej Strategii Komunikacji Marki Krakowa na lata 2023-2030.

Mikołaj Kopernik, choć kojarzony jest z Toruniem i Fromborkiem, miał też swój krakowski epizod z życia, gdyż to w naszym mieście rozpoczął swoje studia i być może tu właśnie zainteresował się astronomią. Przez Kraków przebiegał też południk krakowski, na który orientował się nasz astronom przy swoich obliczeniach. Przebieg południka możecie Państwo zobaczyć przed budynkiem Ogrodu Botanicznego przy ul. Mikołaja Kopernika gdzie

Nasi przedstawiciele w Magistracie. Siedzą od lewej: Stanisław Skrzyński, Franciszek Kasznik, Małgorzata Janiec, stoi z tyłu: Mateusz Drożdż

zaznaczony jest szyną oraz roślinami oraz w Dzielnicy III Prądnik Czerwony – w parku kieszonkowym przy ul. Celarowskiej (więcej na temat południka krakowskiego i naszej Dzielnicy w upamiętnieniu tej ważnej współrzędnej geograficznej znajdziecie Państwo w artykule Mariusza Meusa w „Biuletynie” nr 4/2022 na str. 15).

Tradycyjnie w Salach Lea i Kupieckiej prezentowały się krakowskie Rady Dzielnic. Na stoisku Rady Dzielnicy III Prądnik Czerwony można było obejrzeć wystawę zdjęć „Fotograficzny portret Dzielnicy III”, porozmawiać z członkami Rady Dzielnicy III Prądnik Czerwony: Anną Bałdygą, Małgorzatą Janiec, Franciszkiem Kasznikiem, Stanisławem Skrzyńskim, Jackiem Wojsem oraz niżej podpisanymi: Pawłem Wójcikiem i Mateuszem Drożdżem. Wszyscy nasi goście mogli otrzymać pamiątkowe gadżety i publikacje poświęcone Dzielnicy III Prądnik Czerwony.

Dziękujemy też za rozmowy, uwagi i sugestie, które Państwo odwiedzający nam przekazali. Będziemy je wykorzystywać na naszej pracy.

Paweł Wójcik

**Przewodniczący Komisji Promocji,
Informacji i Łączności z Mieszkańcami
Rady Dzielnicy III Prądnik Czerwony**

Mateusz Drożdż

Członek Zarządu Dzielnicy III Prądnik Czerwony

Dziękujemy za wspólne świętowanie!

Dziękujemy za pomoc w organizacji tegorocznego Święta Dzielnicy naszym Współorganizatorom: Młodzieżowemu Domowi Kultury przy al. 29 Listopada 102 oraz Klubowi Sportowemu Wieczysta, a także naszym Partnerom wydarzenia, Sponsorom i Darczyńcom!

**Piotr Moskała, Marcin Smolski, Paweł Wójcik, Mateusz Drożdż,
Michał Stachyra, Henryk Redkiewicz
Komitet Organizacyjny Święta Rady Dzielnicy III Prądnik Czerwony**

Fot. Paweł Buszewicz

Święto Dzielnicy III Prądnik Czerwony w obiektywie

Prezentujemy kilka zdjęć ze Święta Dzielnicy III Prądnik Czerwony, które miało miejsce w sobotę 10 czerwca 2023 r. na stadionie KS Wieczysta przy ul. Kazimierza Chałupnika. Dziękujemy wszystkim z Państwa, którzy pomogliście nam przygotować imprezę i spędziliście z nami to popołudnie!

Fot. Paweł Buszewicz i Mateusz Drożdż

Święto Dzielnicy III Prądnik Czerwony w obiektywie

Na scenie i na stoiskach prezentowały się nasze placówki przedszkolne i szkolne, zaprzyjaźnione kluby sportowe, stowarzyszenia, instytucje działające w Dzielnicy III. Popołudnie i wieczór umiliły nam zespół Iglika oraz koncert zespołu Gooroleska. Dziękujemy za wspólną zabawę!

